

NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

SGRAFITA

KARLA NĚMCE
NA KOSTELE SV. KUNHUTY

Horácké muzeum a Informační centrum

Vratislavovo náměstí 114

592 31 Nové Město na Moravě

Tel. 566 598 750

email: ic@nmnm.cz

www.nmnm.eu

Kraj Vysočina

Svatá rodina na útěku z Egypta

Z HISTORIE KOSTELA

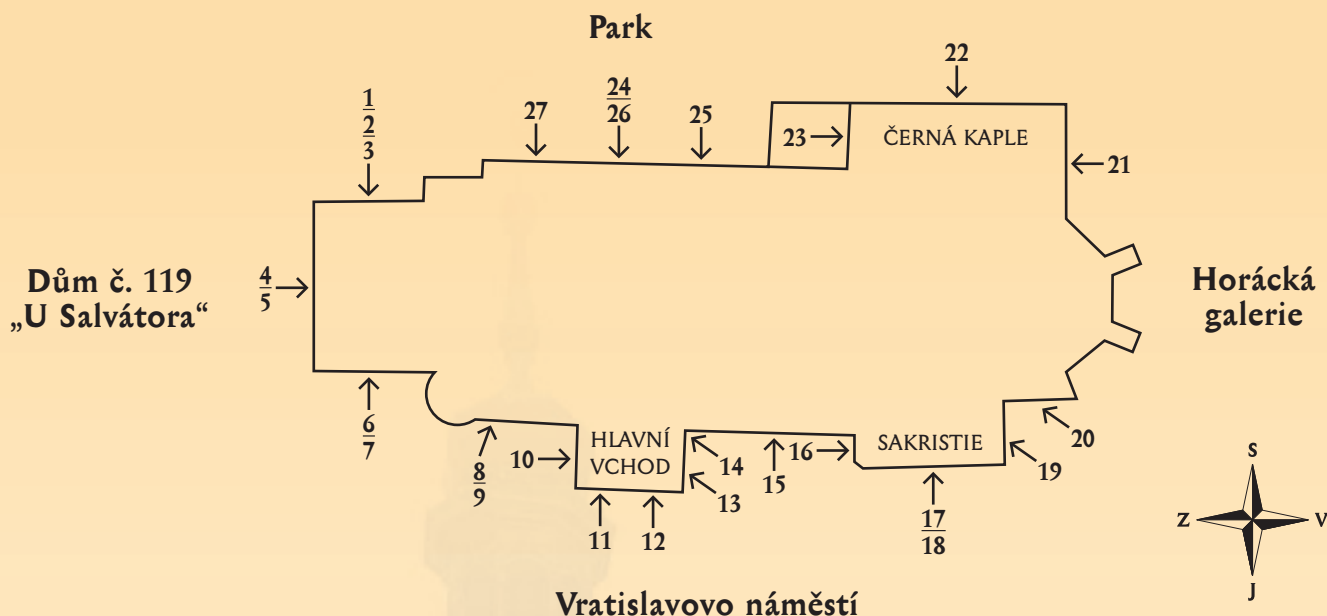
Kostel svaté Kunhuty v Novém Městě na Moravě je nejstarší místní památkou. Středověký původ objektu připomíná gotický presbytář ze 14. století a obvodové zdi lodi s obrysy gotických oken ze 14. nebo poloviny 15. století. Zvonice se stavěla koncem 15. století za Viléma z Pernštejna. Koncem 16. století za Viléma Dubského z Třebomyslic byla přestavěna na věž. V 18. a 19. století poškodily kostel požáry města. Počátkem 19. století byl zrušen hřbitov u kostela a zbořena obvodová zeď se střílnami. Poslední vnější rekonstrukce objektu proběhla v 70. a 80. letech 20. století. Originální podobu dala kostelu sgrafitová výzdoba fasády z let 1928–1929. Místní malíř a grafik Karel Němec zde zobrazil biblické příběhy, postavy světců i výjevy z jejich života. Původní barevnost díla vidíme v interiéru na umělcově sgrafitu České nebe z roku 1930. Prostor Černé kaple skrývá barokní fresky z 18. století s tematikou pomíjivosti pozemského života. Většina kostelních zvonů byla zabavena za války a nahrazena během poloviny 50. let 20. století. Nejtěžší Kunhuta váží 2 200 kg.

Sv. Václav

Sv. František z Assisi

SGRAFITA KARLA NĚMCE na kostele sv. Kunhuty v Novém Městě na Moravě

směr výzdoby uvádíme vždy zleva doprava

Severní strana věže (směr k parku):

Prostor kolem hodin zdobí andělci, nad nimi v obou rozích andělé s polnicemi. Postavy a poprsí těchto bytostí se vyskytují na celém objektu.

1. Nahoře uprostřed Nejsvětější Trojice. Po stranách oken čestí patroni: sv. Zikmund, sv. Norbert a sv. Vít. Dále pak: sv. Prokop, sv. Vojtěch a sv. Jan Nepomucký. Nad postavami v medailonech poprsí sv. Václava a sv. Ludmily
2. Sv. Václav
3. Vojáci u hrobu Krista (nad dveřmi do kostela)

Západní strana věže (směr k domu U Salvátora):

Fasádu kolem hodin dekorují andělci, nad nimi je v obou horních rozích vyobrazena Smrt s kosou a přesypacími hodinami (totéž na východní straně věže).

4. Nahoře uprostřed Kristus Král. Po stranách oken evangelisté se symboly: sv. Jan s okřídleným orlem, sv. Lukáš s okřídleným býkem, sv. Marek s okřídleným lvem, sv. Matouš s okřídleným člověkem
5. Sv. Cyril a sv. Metoděj. Pod nimi křest českého knížecího páru Ludmily a Bořivoje I.

Jižní strana věže (směr k náměstí):

Výzdoba u hodin je stejná jako na severní fasádě – náměty andělů a andělů s polnicemi.

6. Nahoře uprostřed Madona s dítětem. Po stranách okna patronka kostela sv. Kunhuta s katem a manželem sv. Jindřichem (křivě nařčená císařovna prokazuje nevinu chůzí po rozžhavených radlicích). Spolupatronka kostela sv. Anna s dcerou Pannou Marií a manželem sv. Jáchymem. Nad výjevy v medailonech: poprsí sv. Jana-Miláčka Páně, a sv. Vavřince
7. Sv. Jiří bojuje s drakem

Jižní strana kostela (směr k náměstí):

8. Nad okny nahoře v lunetách: starozákonní proroci Ezechiel, Jeremiáš a Isaiáš. Na vrcholech dekorativních pásů poprsí v medailonech: sv. Františka Římská, sv. Anežka Římská, sv. Kateřina a sv. Dorota

Ve spodní části náměty z bible:

9. David bojuje s obrem Goliášem
10. Křest Páně
11. Sv. Petr (u hlavního vchodu do kostela)
12. Sv. Pavel (tamtéž)
13. Stětí Jana Křtitele

14. Král Saul ohrožuje Davida
15. Narození Páně

Na této straně kostela je umístěna mramorová deska s erby Viléma Dubského z Třebomyslic s manželkou a textem o dostavbě věže z roku 1592.

16. Kristus při Poslední večeři (nad dveřmi do sakristie)
17. Archanděl Michael s nebeským vojskem v boji s ďáblem. Pod okny symboly mše svaté: misál a mešní kalich s hostií, ciborium a velum
18. Turifer – nosič kadidla (mezi kruhovými okny)

Zamřížovaný otvor nad zemí u sakristie patří k odvětvávání krypty.

19. Sv. Kryštof přenáší přes brod malého Krista
20. Petrovo „Pane, zachraň mě!“

Východní strana kostela (směr k Horácké galerii):

Pod gotickým oknem presbytáře s vitrážemi z počátku 20. století stojí kamenná barokní socha sv. Jana Nepomuckého z druhé poloviny 18. století.

21. Svatá Rodina na útěku do Egypta (navazující Černá kaple)

Severní strana kostela (směr k parku):

22. Sv. František z Assisi káže zvířatům o lásce boží a nad ním světcovo vidění
23. Poslední soud (bok Černé kaple)
24. Nad okny nahoře v lunetách: starozákonní proroci Jonáš, Daniel a Zachariáš. Na vrcholech dekorativních pásů poprsí v medailonech: sv. Cecílie, sv. Agáta, sv. Barbora a sv. Rosálie

Ve spodní části připomínka smrti, výjevy z Bible:

25. Smrt s nápisem Memento mori (Pamatuj na smrt)
26. Proměnění Páně, vedle zářícího Krista vyobrazen Eliáš a Mojžíš
27. Obrácení sv. Pavla

Text nad vchodem na kůr:

Pánu Bohu k oslavě
duším rodáků pro potěchu a povzbuzení,
sobě pak pro radost
chrám tento barevnými sgrafity vyzdobil
v jubilejním roce svatováclavském 1929
za faráře M. Müllera
Karel Němec